

Wycieraczki elektryczne szyb zasilane napięciem 110 V prądu stałego

W artykule „Lokomotywa elektryczna uniwersalna i elektryczny zespół trakcyjny dla PKP” w nrze 4/94 tts stwierdzono między innymi, że perspektywiczne, uniwersalne pojazdy trakcyjne dla PKP wyposażone będą w elektryczne wycieraczki szyb ze spryskiwaczem oraz reflektory typu samochodowego. Stwierdzenie to jest zgodne z kierunkiem prac kontynuowanych od kilku lat przez Przedsiębiorstwo Wdrażania i Upowszechniania Postępu Technicznego i Organizacyjnego POSTEOR Sp. z o.o. we Wrocławiu.

Pierwszym efektem tych prac była elektryczna wycieraczka szyb zasilana napięciem 110 V prądu stałego. Niższy artykuł ma na celu prezentację tego rozwiązania.

Układ elektryczny wycieraczki

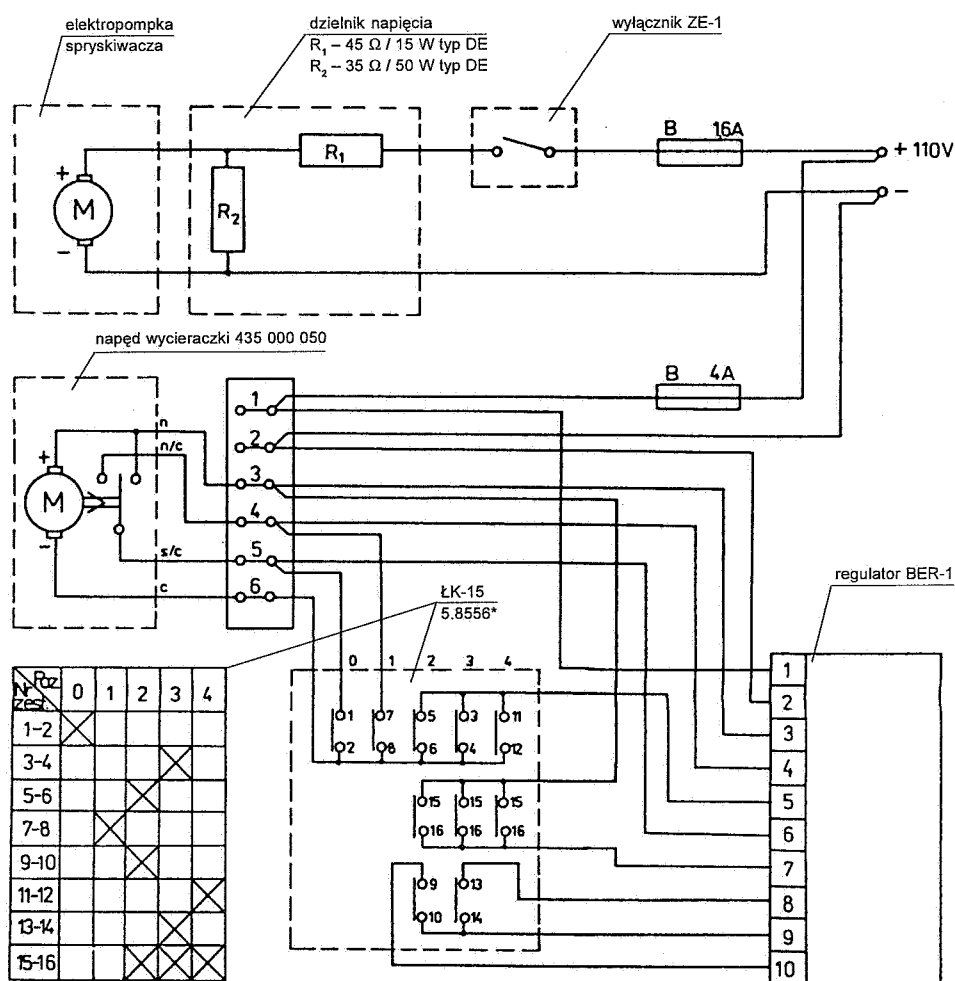
Podstawowym podzespołem wycieraczki elektrycznej jest silnik. Jest to rozwiązanie powstałe na bazie istniejących napędów stosowanych w przemyśle motoryzacyjnym – ze wzbudzeniem od magnesów trwałych i o wzmocnionej konstrukcji, oczywiście z zasilaniem napięciem stałym w granicach 66–121 V. Po doborze odpowiedniego materiału szczotki oraz szczotkotrzymacza silnik uzyskał parametry pozwalające na pracę przy obciążeniu trzykrotnie większym od znamionowego z maksymalnym przyrostem temperatury do 45°C.

Silnik jest podstawową częścią jednobiegowego mechanizmu napędowego typu 435, który ponadto wyposażony jest w wyłącznik krańcowy ślizgowy sterowany odpowiednią krzywką z koła zębatego (ślimakowego) przekładni. Wyłącznik krańcowy zapewnia napięcie podtrzymania i hamowanie dynamiczne silnika.

Układ sterowania wycieraczki umożliwia pracę ciągłą i przerywaną. Pracę przerywaną w trzech pozycjach o różnym czasie przerw uzyskuje się dzięki bezstykowemu elektronicznemu regulatorowi pracy wycieraczek typu BER-1. Sposób podłączenia regulatora przedstawia schemat elektryczny na rys. 1.

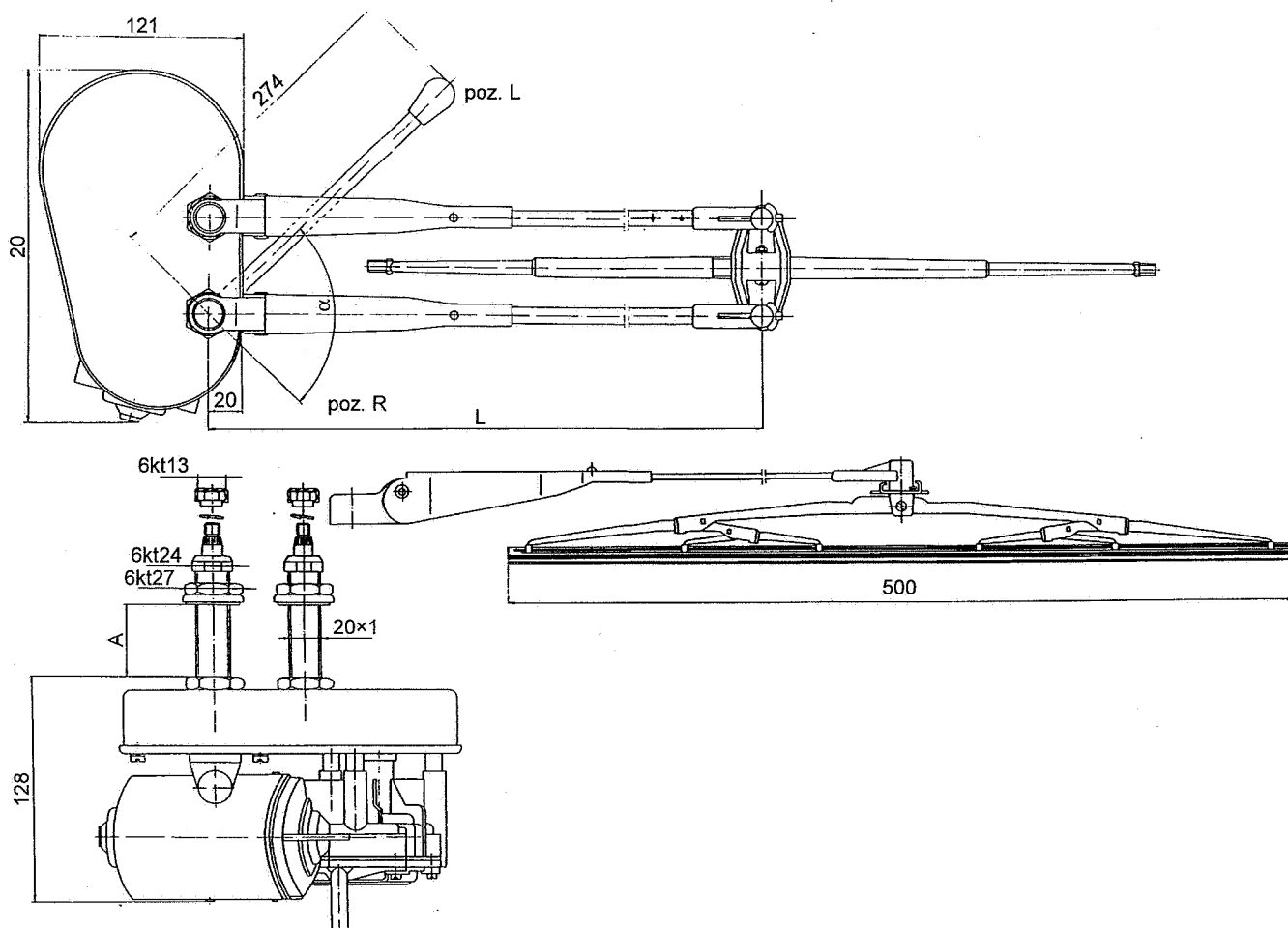
Pracę ciągłą uzyskuje się w pozycji 1 wyłącznika krzywkowego. Po wyłączeniu wycieraczki (przejście do pozycji 0 łącznika) minus zasilania poprzez styki 7-8 podawany jest do styku podtrzymania wyłącznika krańcowego, a poprzez styki 1-2 do bieguna silnika. Praca przerywana uzyskiwana jest w pozycjach 2, 3, 4 łącznika krzywkowego. W tych pozycjach regulator załącza silnik na czas od 0,2 s do 0,6 s, a po wykonaniu jednego obrotu następuje przerwa odpowiadająca ilości cykli dla wybranej pozycji łącznika.

Napięcie zasilania i hamowania podtrzymywane jest każdorazowo przez wyłącznik krańcowy mechanizmu napędowego.

Rys. 1. Schemat układu elektrycznego wycieraczki ze spryskiwaczem

oferty

Rys. 2. Elektryczna wycieraczka szyb

Konstrukcja mechaniczna

Silnik poprzez przekładnię ślimakową uruchamia korbę z czopem, z której dźwignia z łożyskami kulkowymi przenosi napęd na korbę zabieraka. Zabierak za pomocą sprzęgła kłowego jest sprzężony z wahaczem. W gnieździe wahacza osadzona jest dźwignia z rączką napędu ręcznego. Z wahacza połączonego trwale z wałkiem napędowym, napęd przenoszony jest na wycierak.

Wycieraczkę, jej poszczególne części składowe, gabaryty oraz podstawowe parametry przedstawia rys. 2.

W przypadku awarii silnika, napęd może być zrealizowany ręcznie. W tym celu należy rączkę dźwigni wahacza odciągnąć do wysprężenia i trzymając w tym położeniu wykonywać ruchy wahadłowe.

Elementem wycierającym jest pióro wycieraka zamocowane na pantografowym ramieniu, wyposażone w gumę o odpowiednim kształcie i własnościach.

Układ spryskiwacza

Skuteczne wycieranie zanieczyszczeń uzyskuje się przy spryskiwaniu suchej szyby odpowiednim płynem. Do tego celu służy zespół spryskiwacza z elektropompką o napięciu zasilania 24 V uzyskiwanym z dzielnika napięcia. Elektropompka

doprowadza płyn do dysz spryskiwaczy umieszczonych na podszyciu pojazdu trakcyjnego.

*

Aktualnie produkowanych jest 5 odmian wycieraczek, które w zależności od zastosowania w różnych typach taboru różnią się długością wałka napędowego, długością i kształtem ramion wycieraka oraz kątem wychylenia.

Wycieraczki są wykonywane i odbierane według Warunków Technicznych Odbioru WTO-P2/2 zatwierdzonych przez Centralne Biuro Konstrukcyjne PKP w Poznaniu. Wycieraczki produkowane są w oparciu o potencjał produkcyjny Zakładów Elektrotechniki Motoryzacyjnej w Dusznikach Zdrój, zakładów *Besel* w Brzegu i *Elektrocarbon* w Tarnowskich Górach.

Dostosowując się do potrzeb związanych z uruchomieniem produkcji autobusów szynowych POSTEOR zaprojektował i wykonał prototypy napędów wycieraczek na napięcie 24 V.

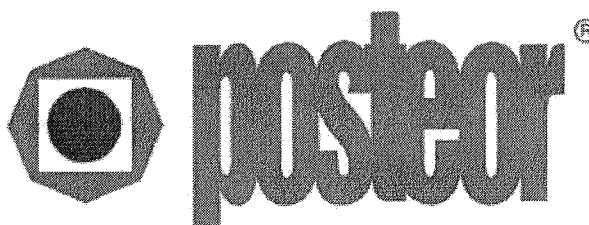
Aktualnie trwają prace rozwojowe zmierzające do uzyskania wycieraczek dla dużych prędkości tj. 200 km/h.

Na zakończenie warto wspomnieć, że konstrukcja wycieraczki zawiera w sobie rozwiązanie zgłoszone do ochrony w Urzędzie Patentowym RP.

Charakterystyka techniczna

Napięcie znamionowe	110 V prądu stałego
Zakres napięcia pracy	66 ÷ 121 V
Prąd znamionowy	0,5 A
Ilość wahań znamionowa	60±9 na min.
Ilość wahań w poszczególnych cyklach pracy	I – 20 na min. II – 12 na min. III – 6 na min.
Moment znamionowy	2 Nm
Moment rozruchowy przy 66 V	20 Nm
Moment rozruchowy przy 121 V	30 Nm
Prędkość pojazdu	≤160 km/h
Kąt wychylenia α	70° lub 90° w zależności od typu pojazdu
Długość ramienia L	420, 550 lub 620 w zależności od typu pojazdu
Wymiar montażowy A	8, 80, 96 lub 143 w zależności od typu pojazdu

□ R-39/95

ROK ZAŁOŻENIA 1973**SINCE 1973**

**Przedsiębiorstwo Wdrażania
i Upowszechniania Postępu
Technicznego i Organizacyjnego
POSTEOR Sp. z o.o.**

ul. Św. Antoniego 23

50-073 Wrocław

tel. centrala (0 71) 44 58 11

fax (0 71) 44 75 11

Symposium

Ogrzewanie, wentylacja i klimatyzacja w pojazdach mechanicznych

Wrocław 27 września 1995 r.

- Wymagania klimatyczne w zakresie mikroklimatu
- Klimatyczne uwarunkowania komfortu cieplnego
- Klimatyzacja pojazdów użytkowych
- Przegląd urządzeń klimatyzacyjnych
- Zasady doboru urządzeń ogrzewania, wentylacji i klimatyzacji
- Badania klimatyczne maszyn i pojazdów

Organizator

Politechnika Wrocławska**Wydział Mechaniczny****Instytut Konstrukcji i Eksploatacji Maszyn**

50-371 Wrocław

ul. Łukasiewicza 7/9

tel. (0 71) 20 27 15

tel. (0 71) 22 76 45

Informacje

dr inż. Stanisław Kwaśniewski

tel. (0 71) 48 11 26